



Hoogheemraadschap van
Rijnland

Projectplan renovatie poldergemaal Munniken-, Zijllaan- en Meijepolder (MZM) en aanleg vispassage

Projectnummer: DIG-10882

**Projectplan op basis van
Artikel 5.4 van de Waterwet**

Archimedesweg 1
Postadres:
postbus 156
2300 AD Leiden

KvK nr: 51137747

telefoon: (071) 30 63 063
telefax: (071) 51 23 916
internet: www.rijnland.net
e-mail: post@rijnland.net

BTW nr: NL813766928B01

kenmerk: 21.085356
auteur: Eva Zonneveld
datum: 29/11/2021

project:
dossier: DIG-10882

Inhoud

Samenvatting	3
1 Inleiding en leeswijzer	4
2 Projectopdracht (wat gaan we doen)	5
2.1 Aanleiding en doel van het project	5
2.2 Wat is een projectplan?	5
2.3 Locatieschets	5
2.4 Huidige situatie	7
2.5 Toekomstige situatie	8
3 Beleidskader (waarom gaan we het doen)	10
3.1 Rijnlandsbeleid	10
3.1.1 Peilbesluit voor de MZM	10
3.1.2 WaterBeheerPlan5 (WBP5)	10
3.1.3 Nota bemalingsbeleid	10
3.1.4 Ecologische werkprotocollen	11
3.1.5 Visie vismigratie	11
3.2 Gemeentelijk beleid	11
4 Projectuitvoering (hoe gaan we het doen)	12
4.1 Uitgevoerde onderzoeken relevant voor de renovatie	12
4.2 Uitgangspunten	13
4.2.1 Planning en aanbesteding	13
4.2.2 Randvoorwaarden	13
4.3 Realisatie	13
4.4 Onderhoud	13
5 Consequenties voor derden en beperking nadelige effecten	14
5.1 Impact op de omgeving	14
5.2 Beperking nadelige effecten	14
5.3 Nadeelcompensatie	14
6 Besluitvormingsprocedure	15
Bijlage 1. Voorontwerp Poldergemaal MZM	16

Samenvatting

Doelstelling van de Waterwet is het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste. Om dit goed uit te kunnen voeren is het essentieel dat alle gemalen de juiste capaciteit hebben en dat ze in een goede onderhoudsstaat zijn (voldoende beschikbaar en betrouwbaar).

Aan de hand van een inspectieprogramma en meldingen uit het veld is een Lange Termijn Asset Planning (LTAP) voor de gemalen opgesteld. De gemalen uit de LTAP worden één voor één gerenoveerd.

Poldergemaal Munniken-, Zijllaan en Meijepolder (Poldergemaal MZM) is gelegen aan de Grotiuslaan, nabij nr. 44 te Leiderdorp. Het gemaal is in 2003 gerealiseerd en wordt in 2022-2023 gerenoveerd en voorzien van een vispassage.

Rijnland gaat het gemaal op dezelfde locatie vervangen. De capaciteit van het huidige gemaal is 48 m³ per minuut. Door de aanleg van de tunnelbak A4 is het gebied groter geworden en wordt de capaciteit gewijzigd naar 53m³/min.

Om de watersystemen goed te beheren, moet Rijnland actuele peilbesluiten voor zijn polders hebben. Het poldergemaal MZM verzorgt het peilbeheer van twee peilgebieden van de Munniken-, Zijllaan- en Meijepolder. De renovatie van het gemaal geeft geen wijzigingen in de peilbesluiten.

In dit projectplan leest u uitgebreid over de werkzaamheden van het hoogheemraadschap.

1 Inleiding en leeswijzer

Het hoogheemraadschap van Rijnland (Rijnland) is verantwoordelijk voor het beheer van watersystemen in zijn beheergebied. Voor het verbeteren van de waterhuishouding kan het nodig zijn dat maatregelen worden getroffen. Deze maatregelen bestaan in dit geval uit het wijzigen van waterstaatswerken.

- Hoofdstuk 2 behandelt wat we gaan doen
- Hoofdstuk 3 behandelt waarom we het doen
- Hoofdstuk 4 behandelt hoe we het doen
- Hoofdstuk 5 behandelt consequenties voor derden en beperking nadelige effecten
- Hoofdstuk 6 geeft een overzicht van de procedure die wordt gevolgd om het projectplan vast te stellen

2 Projectopdracht (wat gaan we doen)

2.1 Aanleiding en doel van het project

Het project renovatie poldergemaal MZM draagt bij aan de verwezenlijking van de in artikel 2.1 van de Waterwet genoemde doelstellingen. Doel van dit project is dat het gemaal na uitvoering van de werkzaamheden is uitgerust om o.b.v. uitsluitend normaal dagelijks onderhoud 15 jaar probleemloos te functioneren. Dit betekent het vervangen van specifieke onderdelen en aantonen dat deze vervangen onderdelen 15 jaar lang functioneren zonder vervangingsonderhoud.

Door deze maatregel worden de volgende doelen gerealiseerd:

- Bedrijfszekerheid van de bemaling
- Voldoen aan de huidige wet- en regelgeving

Het poldergemaal Poldergemaal Munniken-, Zijlleen en Meijepolder (Poldergemaal MZM) is gelegen aan de Grotiuslaan, nabij nr. 44 te Leiderdorp. Het gemaal is in 2003 gerealiseerd en is in 2022-2023 weer aan een reguliere renovatie toe, waarbij de huidige pompen worden gereviseerd of vervangen, de elektrische installatie wordt vervangen en overige herstel- of verbeteringsmaatregelen worden uitgevoerd. De huidige pompput en persleidingen blijft intact. Daarnaast wordt in het kader van het vismigratiebeleid het gemaal voorzien van een 2-zijdige vispassage.

Na realisatie van dit project kan de bemalingscontinuïteit van het gebied worden gegarandeerd. Wateroverlast treedt na renovatie van het gemaal alleen op in uitzonderlijke situaties. In die gevallen stelt Rijnland het calamiteitenplan in werking en heeft Rijnland op dat moment een inspanningsverplichting om wateroverlast te voorkomen.

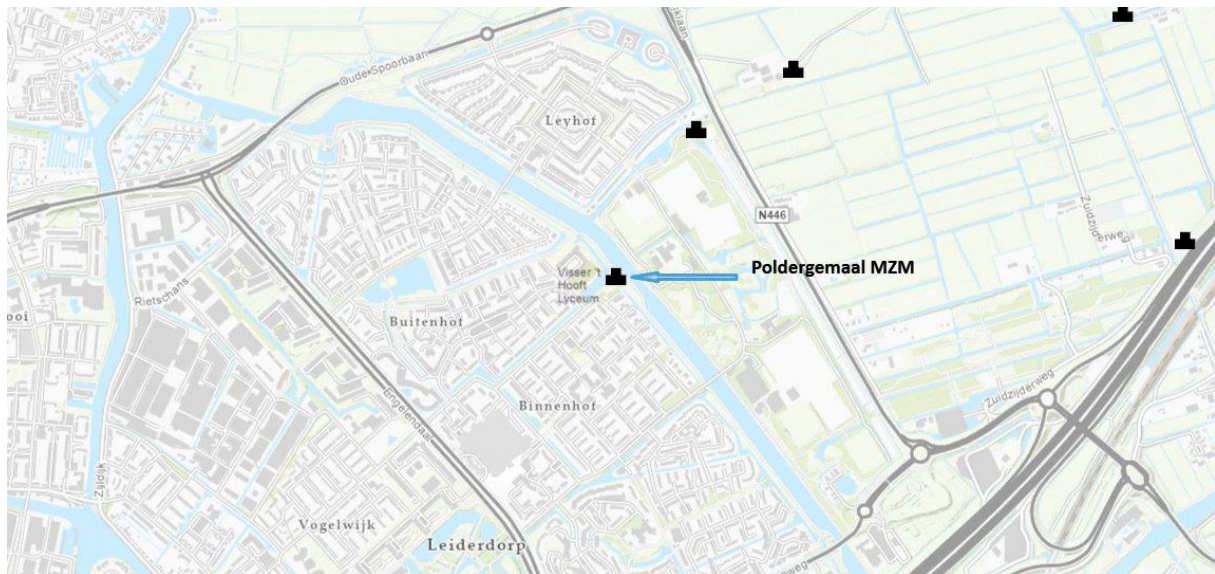
2.2 Wat is een projectplan?

Op basis van artikel 5.4 van de Waterwet dient voor de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk een projectplan vastgesteld te worden. Waterstaatswerken die in dit geval gewijzigd of aangelegd worden zijn de gemalen (sloop en nieuwbouw) en het oppervlaktewaterlichaam (demping en compensatie). Op grond van het tweede lid van artikel 5.4 dient een projectplan tenminste het volgende te bevatten:

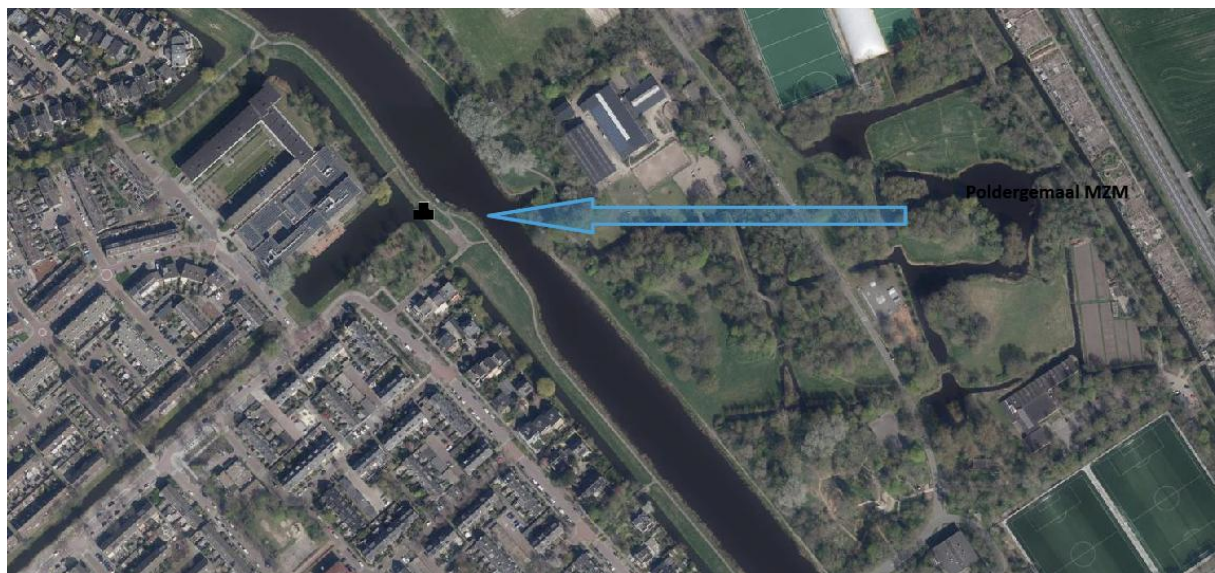
- een beschrijving van het betrokken werk
- de wijze waarop het wordt uitgevoerd en
- een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

2.3 Locatieschets

Het poldergemaal MZM maalt het water uit de polders naar de Dwarswetering (Rijnlands boezem). Het gemaal ligt in het stedelijk gebied van de gemeente Leiderdorp. Zie afbeeldingen 1 en 2.

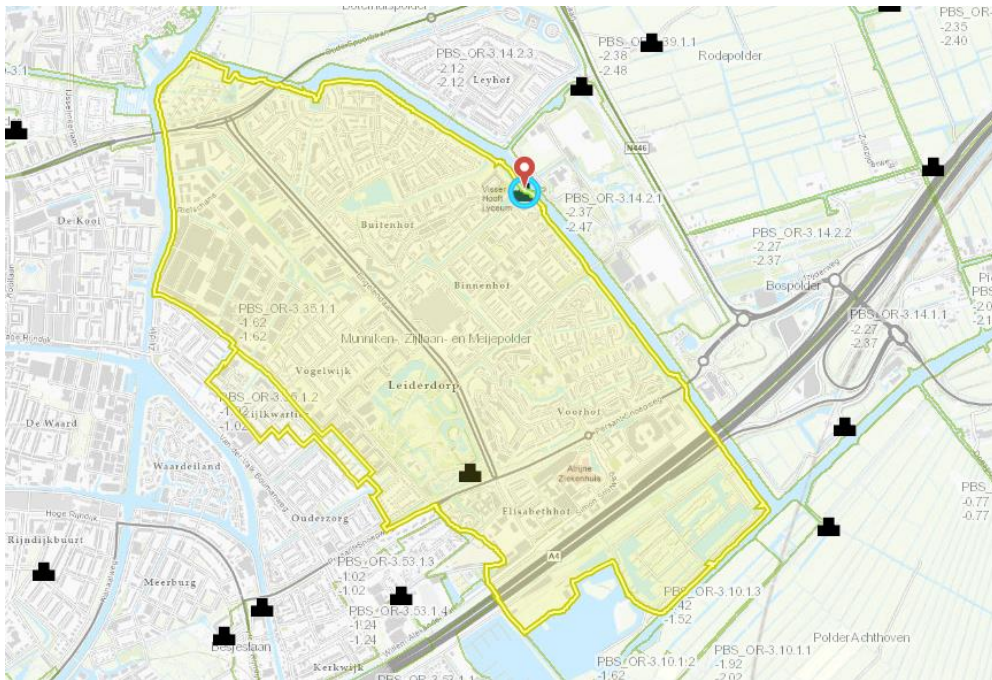


Afbeelding 1. Locatie Poldergemeal MZM



Afbeelding 2. Luchtfoto 2020; pijl wijst naar poldergemeal MZM

Het poldergemeal MZM is verantwoordelijk voor het bemalen van de 2 peilgebieden van de Munniken-, Zijlleen- en Meijepolder (zie afbeelding 3). De polder ligt stedelijk gebied en volledig bebouwd met woonwijken (Vogelwijk, Zijkwartier, Binnenhof, Buitenhof en Voorhof).



Abbeelding 3 De Munniken-, Zijlleen- en Meijepolder en het poldergemaal (rode pijl)

Het gemaal bevindt zich binnen de gemeentegrenzen van de gemeente Leiderdorp. Het terrein waarop het gemaal zich bevindt is eigendom van het Hoogheemraadschap van Rijnland (zie perceel A10566 in afbeelding 4). De renovatie en de aanleg van de vispassage kunnen niet volledig worden uitgevoerd binnen de contouren van dit eigendom. Voor de vispassage dient een recht van opstal te worden geregeld bij de gemeente Leiderdorp.



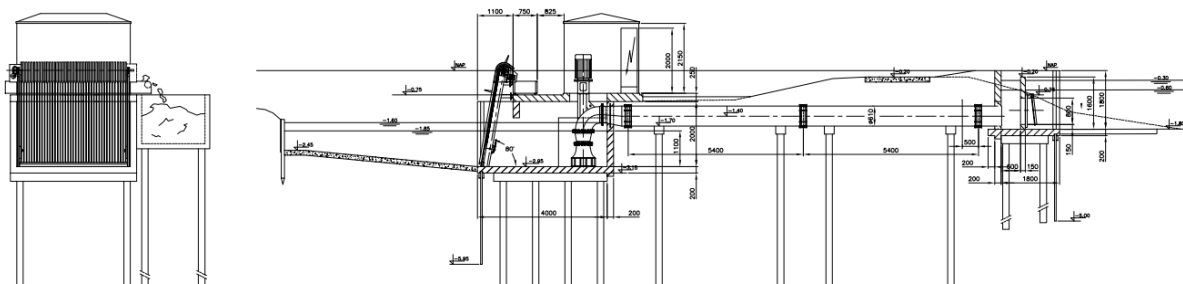
Abbeelding 4 Eigendomssituatie van het poldergemaal MZM

2.4 Huidige situatie

Het huidige gemaal is een pompgemaal (zie afbeelding 5 en 6). De maximale capaciteit van dit gemaal is 48 m³/minuut.



Afbeelding 5 Poldergemaal MZM – foto huidige situatie



Afbeelding 6 Poldergemaal MZM – schets huidige situatie

2.5 Toekomstige situatie

Voor het nieuwe gemaal is een voorontwerp opgesteld. In een latere fase (vanaf 1^{ste} kwartaal 2022) zal een detailontwerp worden gemaakt door de opdrachtnemer die ook de renovatie zal uitvoeren. In bijlage 1 is het voorontwerp van poldergemaal MZM weergegeven.

Werkzaamheden aan het gemaal

Rijnland gaat het gemaal op dezelfde locatie renoveren. De capaciteit van het gemaal wordt verhoogd van 48 m³/min naar 53 m³/minuut. De huidige pompkelder, persleidingen en uitstroomconstructie blijven behouden.

De vispassage

Rijnland streeft naar verbetering van de vismigratie naar polders die een geschikt paai- en opgroeigebied vormen voor trekvis. Dit is het geval tussen de boezem van Rijnland en de Munniken-, Zijlleen- en Meijepolder. Daarom zal bij het gemaal een tweezijde vispassage worden aangelegd, die zowel migratie van boezem naar polder als migratie

van polder naar boezem mogelijk maakt. Bij het gemaal worden viswerende voorzieningen getroffen om te voorkomen dat vissen in de pomp terecht komen. Het ontwerp van de vispassage is niet uitgewerkt in het voorontwerp. In de aanbesteding van dit gemaal wordt aan de aannemer gevraagd om met een deskundige partij een passende oplossing hiervoor te bepalen.

3 Beleidskader (waarom gaan we het doen)

3.1 Rijnlandsbeleid

Bij het project "renovatie Poldergemaal MZM" is het volgende Rijnlandse beleid relevant:

- Peilbesluiten Munniken-, Zijlleen- en Meijepolder
- WBP 5
- Nota bemalingsbeleid
- Ecologische werkprotocollen van Rijnland gebaseerd op de Flora- en faunawet (nu: Wet natuurbescherming)
- vismigratiebeleid

3.1.1 Peilbesluit voor de MZM

De Verenigde Vergadering van het hoogheemraadschap van Rijnland heeft op 20 maart 1997 het peilbesluit voor de Munniken-, Zijlleen- en Meijepolder vastgesteld.

Het poldergemaal MZM is verantwoordelijk voor het bemalen van de polder Munniken en de Zijlleen- en Meijepolder naar Rijnlandsboezem (zie afbeelding 3). De peilen blijven ongewijzigd. Het gebied kent een 2-tal peilvakken, zijnde:

Peilgebied 3.35.1.1

Peilgebied 3.35.1.2

3.1.2 WaterBeheerPlan5 (WBP5)

Elke zes jaar leggen waterschappen het beleid en de aanpak die noodzakelijk zijn om de watertaken goed te kunnen uitvoeren, vast in een zogeheten waterbeheerplan. In het vijfde waterbeheerplan (WBP5) is richting gegeven aan het waterbeheer in de periode 2016 -2021.

Dit renovatieproject valt onder het thema Voldoende water van het WBP5; wij houden het watersysteem in stand. Rijnland streeft ernaar om alle kunstwerken (waaronder gemalen) in het watersysteem in 2027 op orde te hebben. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- We doen dit tegen zo laag mogelijk kosten en maken daarbij continu de afweging tussen functie, risico's en levensduurkosten. Dat noemen we Assetmanagement.
- Daarbij kijken we ook of onderhoud, binnen bepaalde kaders, niet beter door anderen kan worden gedaan. Bijvoorbeeld via blauwe diensten.
- We doen dit zo duurzaam mogelijk: in materialen, energieverbruik en invloed op de omgeving.

3.1.3 Nota bemalingsbeleid

Rijnland hanteert voor de (ontwerp)capaciteit van poldergemalen de bemalingsrichtlijnen (Nota bemalingsbeleid, geactualiseerd in 2020). Met de bemalingsrichtlijnen wordt een eerlijke verdeling bereikt van de afvoercapaciteit van de polders op de boezem.

In het algemeen geeft Rijnland poldergemalen geen hogere afvoercapaciteit dan volgt uit de bemalingsrichtlijnen, omdat anders het boezemsysteem te zwaar wordt belast en er daar knelpunten kunnen ontstaan. Als er specifieke omstandigheden zijn in een polder kan Rijnland besluiten om van de bemalingsrichtlijnen af te wijken.

In de MZM-polder is door de aanleg van de tunnelbak A4 er een gebied van 25ha bijgekomen. Hierom wordt de capaciteit van het gemaal verhoogd van 48 naar 53 m³/min.

3.1.4 Ecologische werkprotocollen

De Wet natuurbescherming ziet toe op de duurzame instandhouding van planten en diersoorten in Nederland. De wet kent een aantal verbodsbepalingen, maar ook voorwaarden waaronder bepaalde handelingen mogen plaatsvinden.

De werkprotocollen 9 t/m 13 van Rijnland zullen voor dit project worden nageleefd teneinde schade voor flora en fauna te voorkomen.

3.1.5 Visie vismigratie

Rijnland streeft naar het bevorderen van vismigratie tussen Rijnlands boezem en de polder. Dit beleid is vastgelegd in de 'Visie vismigratie' (17 mei 2018). In dit kader streeft Rijnland er ook naar alle gemalen visveilig te maken. Bij de renovatie worden daarom viswerende maatregelen bij de pompen genomen en wordt naast het gemaal een tweezijdige vispassage aangelegd.

3.2 Gemeentelijk beleid

Bestemmingsplan De hoven van de gemeente Leiderdorp is van toepassing op deze locatie. Het gemaal heeft de bestemming 'groen', met een dubbelbestemming Archeologie en waterkering. De renovatie van het gemaal past binnen de kader van het bestemmingsplan.

4 Projectuitvoering (hoe gaan we het doen)

Om de bemaling van de achterliggende polder te garanderen wordt het gemaal gerenoveerd, dit houdt in (zie bijlage 1):

- De huidige pompput, persleidingen en uitstroomput blijven gehandhaafd
- De damwand aan de instroomzijde wordt hersteld.
- De pompen worden gereviseerd of vervangen
- De automatische krooshekreiniger wordt gereviseerd
- De elektrische installatie, aansturing en procesautomatisering worden vernieuwd
- De behuizing wordt vernieuwd en vergroot
- Er komt een tweezijdige vispassage inclusief een leiding onder het fietspad door naar de boezem
- Herstel en aanpassingen aan verharding en hekwerk

4.1 Uitgevoerde onderzoeken relevant voor de renovatie

Om niet voor verrassingen te komen staan en zorgvuldig te werken, zijn diverse onderzoeken uitgevoerd aan en om het bestaande gemaal.

Onderzoek	Status
Milieukundig onderzoek	Adverbo BV
Asbestinventarisatie	Geen asbest; gemaal uit 2003
Flora en Fauna onderzoek	Ecoloog Brous Ernst; geen onderzoek nodig
Niet gesprongen explosieven	Saricon BV
Cultuurhistorisch onderzoek (archeologische waarden)	n.v.t. Binnen norm roerende activiteiten
Onderzoek kabels en leidingen	Oriëntatie Klic-melding

Milieukundig bodemonderzoek, waterbodemonderzoek en PFAS

Het doel van het onderzoek was het vaststellen van de algemene milieukundige (water)bodemkwaliteit (grond, slib, waterbodem en grondwater) en het bepalen van de voorlopige veiligheidsmaatregelen conform de CROW400 welke durende de graafwerkzaamheden van toepassing zijn.

De resultaten van het onderzoek vormen geen noodzaak tot het uitvoeren van nader onderzoek, dan wel een belemmering voor de voorgenomen werkzaamheden.

Asbestinventarisatie

Het gemaal is gerenoveerd in 2003. In die tijd was gebruik van asbest al verboden.

Flora- en Fauna- onderzoek

Voor de renovatie van het gemaal is geen Flora- en Faunaonderzoek nodig. De "Water werkzaamheden" zijn klein, waardoor onderzoek naar beschermde weekdieren niet nodig is. Het huidige metalen gebouw is ook niet geschikt voor vleermuizen, jaarrond beschermde vogelnesten en muurplanten. Werkzaamheden hebben ook geen negatief effect op beschermde amfibieën, insecten, planten, reptielen, vissen en grondgebonden zoogdieren.

Niet gesprongen explosieven

Saricon BV heeft onderzoek gedaan naar niet gesprongen explosieven. Voor zover bekend hebben binnen het onderzoeksgebied MZM-polders geen oorlogshandelingen plaatsgevonden. Het terrein van het gemaal is niet verdacht op Conventionele Explosieven.

Cultuurhistorisch onderzoek

Het gemaal bevindt zich binnen de gemeentegrenzen van de gemeente Leiderdorp. De polder heeft een dubbelbestemming Archeologie. De verwachting is dat de grondroerende activiteiten van renovatie gemaal en aanleg vispassage blijft binnen de archeologische onderzoek norm van de gemeente. Hierdoor is geen archeologisch onderzoek nodig.

Onderzoek kabels en leidingen

Er is een KLIC-melding gedaan (zie afbeelding in bijlage 1). Op de kering langs de Dwarswetering is een fietspad aanwezig. Rondom het gemaal liggen geen kabels- en leidingen, anders dan van het gemaal zelf.

4.2 Uitgangspunten

4.2.1 Planning en aanbesteding

De werkzaamheden buiten kunnen starten, waarschijnlijk vanaf Q3 2022, nadat dit projectplan is vastgesteld en daarnaast de overige benodigde vergunningen en toestemmingen verkregen zijn.

4.2.2 Randvoorwaarden

Rijnland heeft gekozen voor een contractvorm waarbij de opdrachtnemer het detailontwerp maakt. Na het goedkeuren van dit ontwerp en zodra zijn uitvoeringswijze bekend is, zal nog een toetsing plaatsvinden door Rijnland om te bepalen of het werk geen negatieve gevolgen heeft voor het watersysteem.

4.2.3 Realisatie

Er moet nog een aannemer geselecteerd worden voor dit werk. Voordat de aanbesteding hiervoor kan starten moet de werkbeschrijving (contract) gereed zijn. Op basis van het ontwerp en toestemmingen van de gemeente Leiderdorp, wordt een uitvoeringswijze bedacht. De werkplannen van de aannemer en eventuele grondwateronttrekkingen worden getoetst aan artikel 3.1 van de Rijnlandse Keur en het Waterbesluit.

4.3 Onderhoud

Het beheer en onderhoud van de hoofdwatgangen en het poldergemaal blijven na renovatie bij het hoogheemraadschap van Rijnland.

5 Consequenties voor derden en beperking nadelige effecten

De realisatie van het project heeft invloed op de omgeving. Bij de uitvoering van de werkzaamheden en de wijziging van het waterstaatswerk worden belangen van derden in het oog gehouden en waar mogelijk worden nadelige effecten beperkt.

5.1 Impact op de omgeving

De werkzaamheden worden uitgevoerd met zo min mogelijk overlast voor de omgeving. Hierbij kan worden gedacht aan het voorkomen van verkeersbelemmering en geluidsoverlast.

5.2 Beperking nadelige effecten

Teneinde nadelige effecten te voorkomen dan wel zoveel mogelijk te beperken wordt rekening gehouden met diverse belangen.

- Fietsers en omwonenden worden op de hoogte gebracht van de werkzaamheden door middel van bouwboarden.
- Bij de uitvoering van het werk wordt waar mogelijk overlast voor (fiets)verkeer voorkomen.
- Werkzaamheden mogen geen schade toebrengen aan bebouwing of wegen. Indien van toepassing wordt voorafgaand aan de werkzaamheden de staat van gebouwen en wegen binnen de invloedzone van het te realiseren werk opgenomen.
- Er zal overdag worden gewerkt en niet in het weekend of tijdens feestdagen.

5.3 Nadeelcompensatie

Vanwege eventuele schadelijke effecten die gepaard gaan met de uitvoering of realisatie van dit project staat het een ieder vrij om met een beroep op artikel 7.14 van de Waterwet en de nadeelcompensatieverordening van Rijnland bij dijkgraaf en hoogheemraden een gemotiveerd en onderbouwd verzoek in te dienen vanwege geleden schade. Dit nadeelcompensatieverzoek wordt door middel van een aparte procedure in behandeling genomen. Na het indienen van het nadeelcompensatieverzoek wordt deze beoordeeld en wordt bezien of er recht bestaat op een tegemoetkoming in de geleden schade.

In plaats van het beperken van schade door middel van een eventueel toe te kennen schadevergoeding kan ook een minnelijke regeling worden getroffen. Rijnland zal hierbij aansluiting zoeken bij eventueel door Rijnland opgestelde nadeelcompensatierichtlijnen.

6 Besluitvormingsprocedure

Dit projectplan is een besluit op grond van de Algemene wet bestuursrecht. Dit besluit is voorbereid door toepassing van titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht.

Het verloop van de procedure op grond van titel 4.1 ziet er als volgt uit:

Dit projectplan is namens dijkgraaf en hoogheemraden vastgesteld. De vaststelling van dit projectplan is bekendgemaakt in het digitale Waterschapsblad. Het projectplan is in werking getreden na deze bekendmaking. Vervolgens kan gedurende een periode van zes weken door belanghebbenden schriftelijk bezwaar worden ingediend tegen het projectplan bij dijkgraaf en hoogheemraden van het hoogheemraadschap van Rijnland. Indien bezwaar wordt ingediend volgt een bezwaarschriftenprocedure die uitmondt in een heroverweging van het projectplan door het college van dijkgraaf en hoogheemraden. Uit deze heroverweging volgt een gegrond- of een ongegrondverklaring van het bezwaar. Tegen een beslissing op bezwaar kunnen belanghebbenden beroep instellen bij de rechtbank Den Haag.

Bijlage 1. Voorontwerp Poldergemaal MZM

